

О. Г. Білорус

академік НАН України, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач відділення глобальної економіки і міжнародних фінансів НДФІ ДННУ "Академія фінансового управління", Київ, Україна, o.bilorus@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0731-5649>

**ПЕРШИЙ В УКРАЇНІ ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ПІДРУЧНИК
З ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ**

Oleh Bilorus

Dr. Sc. (Economics), Professor, Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine, Emeritus of Science and Technology of Ukraine, SESE "The Academy of Financial Management", Kyiv, Ukraine, o.bilorus@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0731-5649>

**FIRST IN UKRAINE FUNDAMENTAL RECIPIENT
FROM THE INTERNATIONAL BUSINESS THEORY**

JEL classification: Y30.

О. Г. Белорус

академик НАН Украины, доктор экономических наук, профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины, заведующий отделением глобальной экономики и международных финансов НИФИ ГУНУ "Академия финансового управления", Киев, Украина

**ПЕРВЫЙ В УКРАИНЕ ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЙ УЧЕБНИК
ПО ТЕОРИИ МЕЖДУНАРОДНОГО БИЗНЕСА**

У 2018 р. побачив світ підручник професора О. І. Рогача "Теорії міжнародного бізнесу"¹, поповнивши вітчизняний академічний і науковий доробок у цій сфері. Праця відображає сучасне комплексне бачення змістової будови та конструкту науки міжнародного бізнесу, що сформувалось у світі; є не лише концентрованим і структурованим узагальненням відкритого знання, поданого в академічному форматі, а й значущим результатом наукового пошуку її автора.

Упродовж кількох десятиліть важливою ознакою сучасного етапу розвитку міжнародного бізнесу та міжнародних економічних відносин залишається активна діяльність багатонаціональних підприємств. Вони сформували й розвинули величезні транскордонні, а нині – глобальні виробничі мережі, котрі функціонують на основі як прямих іноземних інвестицій, так і інших форм експансії цих підприємств. Глобальні мережі створення доданої вартості охоплюють багато країн і водночас є внутрішніми, інтернальними з погляду самих підприємств. З огляду на це багатонаціональні підприємства останнім часом стали двигунами, локомотивами економічного

---

¹ Рогач О. І. Теорії міжнародного бізнесу : підручник. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2018. 687 с.

розвитку світу, тому всебічне, глибоке знання зазначених процесів, їх причин і передумов є обов'язковим для сучасного фахівця-економіста не лише в царині міжнародного бізнесу.

Рецензований підручник відрізняється фундаментальним підходом до розкриття питань розвитку теорії міжнародного бізнесу, низкою важливих ознак методологічного характеру, надзвичайно виваженими в академічному плані предметно-об'єктними рамками, ретельно підібраним педагогічним інструментарієм, тісним зв'язком теоретичних питань із практикою, що особливо важливо для сьогоденного випускника університету, котрий повинен мати всебічну підготовку та бути готовим розв'язувати на основі засвоєного теоретичного матеріалу важливі практичні завдання. Отже, на наш погляд, новий підручник є своєчасною відповіддю на зазначені виклики.

Слід підкреслити, що викладені в ньому матеріали є надзвичайно вдало структурованим і систематизованим відображенням визнаних у світі досягнень у цій сфері. Автором проведено величезну роботу з відбору текстів до підручника, що базуються винятково на першоджерелах, а їх коло сформовано на основі його величезного досвіду викладання навчальних дисциплін такого спрямування, багаторічної праці в провідних університетах світу, численних консультацій із відомими професорами й науковцями зі США, європейських країн і Японії.

Варто наголосити, що в рецензованому підручнику вперше у вітчизняній літературі сформульовано предмет розгляду науки міжнародного бізнесу, який повністю відповідає його баченню в провідних наукових публікаціях, – міжнародні підприємства. Автором також упорядковано термінологію, котра давно потребувала уточнень і адаптації до сучасних умов. Традиційний термін “транснаціональна корпорація” не відповідає реаліям, оскільки ТНК стали багатонаціональними та глобальними, а первинна належність їхнього капіталу вже не має значення. У західній науковій літературі цей термін фактично не вживається протягом більш ніж десятиліття, навіть в ООН від нього відмовилися кілька років тому. Сучасним і змістовно більш релевантним є термін “багатонаціональне підприємство” (БНП), що його О. І. Рогач вживає відповідно до визнаної наразі науково-академічної традиції.

І хоча, як зауважує автор, ідея написання цього підручника виникла у 2000 р., фактично дослідженню окресленої проблематики присвячено понад 30 років. За цей час ним було видано кілька монографій та підручників з цієї проблематики, опубліковано велику кількість наукових статей, розроблено численні навчально-методичні матеріали до дисциплін, що викладались. Більше того, професор О. І. Рогач сформував та активно розвиває наукову й академічну школу з проблематики розвитку БНП, що представлена цілим рядом послідовників, учнів, аспірантів і докторантів, кандидатів та докторів наук. Зазначене засвідчує важливість підручника, котрий увібрав у себе коло-сальний досвід, ґрунтовні знання, великий талант і професіоналізм.

Структура підручника, на наш погляд, є оптимальною: класична за ви-могами й традиціями сучасної академічної літератури, містить передмову,

27 розділів, список джерел, іменний покажчик. Усі розділи завершуються стислими висновками, що дає можливість читачеві узагальнити вивчений матеріал, а також переліком основних термінів і понять, контрольними питаннями й завданнями. На початку кожного розділу наводиться його короткий зміст. Підручник має вдалий, професійний академічний дизайн, чудове технічне оформлення, зручний кольоровий конструкт, що сприяє засвоєнню матеріалу читачем, полегшує його сприйняття.

Завершуючи огляд підручника, зазначимо, що його цільова аудиторія доволі широка: студенти, аспіранти, докторанти, викладачі, науковці та всі інші, хто цікавиться проблематикою міжнародного бізнесу й міжнародних економічних відносин, має намір навчатися за цими напрямами, працювати в урядових структурах і міжнародних організаціях.